

ВПЛИВ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ НА РІВЕНЬ ФІНАНСУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АПК

Кінзерський О. А., студент групи Ф 5/1

Науковий керівник – д-р екон.наук, професор Сіренко Н. М.

Миколаївський національний аграрний університет

За сучасних умов розвитку вітчизняної економіки сільське господарство відносять до числа найбільш перспективних галузей. Проте майновий та фінансовий стан підприємств АПК відповідає незадовільному стану. Основною проблемою, яка стає на заваді розвитку підприємств АПК є недостатній обсяг фінансування: власних джерел не вистачає для повного оновлення та модернізації виробництва, а інвестори не охоче вкладають кошти у високоризикову галузь із тривалим виробничим циклом та нестабільними доходами.

Серед вітчизняних вчених питання іпотечного кредитування досліджували В. Я. Амбросов [1], С. Г. Арбузов [2], О. І. Кіреєв [3], А. М. Мороз [4]. Однак, потребують дослідження та систематизації термінологічний апарат іпотечного кредитування, а також визначення його ролі у фінансуванні підприємств АПК.

На сьогоднішньому етапі розвитку кредитних відносин іпотека продовжує широко використовуватись як засіб забезпечення зобов'язань. Одним із перспективних джерел фінансування підприємств АПК є іпотечне кредитування, оскільки воно дозволяє залучити достатній обсяг коштів на тривалий період, що дозволить покращити як фінансовий, так і матеріальний стан суб'єктів аграрного бізнесу.

Переваги іпотечного кредитування підприємств АПК дозволяють оцінити доцільність залучення такої форми фінансування для суб'єкта аграрного бізнесу, а для кредитора-іпотекодержателя – доцільність інвестувати кошти.

Для визначення ефективності іпотечного кредитування підприємств АПК необхідно виділити його переваги як для кредитора, так і для позичальника, оскільки такий кредит надається за домовленістю та повинен враховувати інтереси обох сторін [1].

Переваги іпотечного кредитування підприємств АПК проявляються не тільки на рівні учасників, але й на макрорівні. Так, активізація іпотечного кредитування підприємств АПК на рівні держави дозволить; провести модернізацію обладнання сільськогосподарських підприємств різних форм власності; підвищити обсяги реалізації та якості сільськогосподарської продукції; підвищити рентабельність діяльності суб'єктів аграрного бізнесу, що в свою чергу призведе до збільшення обсягів надходжень до державного бюджету у вигляді податків, які вони сплачують; сформулювати та налагодити діяльність вторинного ринку іпотечних кредитів підприємств АПК, що сприятиме розвитку ринку цінних паперів.

Переваги іпотечного кредитування для кредитора-іпотекодержателя: зростання інвестиційних можливостей внаслідок трансформації нерухомості в оборотний капітал; фізичні характеристики нерухомості дозволяють залишити об'єкт іпотеки у володінні та користуванні підприємства;

- можливість отримання доходу від використання чи здавання в оренду об'єкта іпотеки; предметом іпотеки може виступати нерухомість, яка придбається; тривалий період погашення кредиту та зменшення розміру щомісячних платежів; можливість придбавати нові землі та більш продуктивно використовувати існуючі [4].

Однак, у сфері іпотечного кредитування підприємств АПК є також і ряд проблемних питань, які потребують ретельного дослідження та вирішення. Проблемні питання іпотечного кредитування можна згрупувати за наступними за наступними сферами:

- у сфері теорії іпотечного кредитування підприємств АПК: немає єдиного підходу до трактування термінології щодо іпотечного кредитування; відсутня єдина система іпотечного кредитування підприємств АПК, яка б визначала принципи, особливості та суб'єктів іпотечного кредитування саме аграрного сектора економіки;

- у сфері оцінки кредитоспроможності підприємств АПК: суб'єкти аграрного бізнесу потребують окремого підходу до оцінки їх платоспроможності та кредитоспроможності, а також розробки окремої кредитної політики внаслідок специфіки їх діяльності та можливості погашення кредитів;

- у сфері функціонування вторинного ринку іпотечних кредитів підприємств АПК: відсутність законодавчої бази функціонування вторинного ринку іпотечних кредитів підприємств АПК; відсутність об'єктивних методик оцінки земель сільськогосподарського призначення;

- у сфері державної підтримки іпотечного кредитування підприємств АПК: відсутність механізмів здешевлення іпотечних кредитів для суб'єктів аграрного бізнесу; недосконалість законодавчої бази та методів державного регулювання іпотечних відносин у сфері АПК [1].

Сучасний стан іпотечного кредитування характеризується наявністю ризиків з боку аграріїв, зокрема, нестабільність врожаїв, відсутність ефективних інструментів їх страхування; цінові коливання; законодавчі прогалини та невизначеність у питанні права власності, розпоряджання сільськогосподарськими угіддями, що негативно впливає на розмір і тривалість кредитування. Перспективним напрямом забезпечення кредитними ресурсами підприємств АПК може стати земельна іпотека.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амбросов В. Я. Розвиток земельного ринку та іпотечне кредитування / В. Я. Амбросов, Т. Г. Маренич // Економіка АПК. – 2014. – № 10. – С. 104-108.

2. Арбузов С. Г. Банківська енциклопедія / С. Г. Арбузов, Ю. В. Колобов, В. І. Міщенко, С. В. Науменкова. – К.: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2013. – 504 с.

3. Банківські операції : підручник. – 2-ге вид., випр. і доп. / А. М. Мороз, М. І. Савлук,

М. Ф. Пуховкіна та ін.; За ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Мороза. – К.: КНЕУ, 2015. – 476 с.

4. Поточне кредитування: проблеми та перспективи розвитку в Україні: Інформаційно-аналітичні матеріали / За загальною редакцією к.е.н. Кіреєва О. І. – К.: Центр наукових досліджень НБУ, 2014. – 104 с.

УДК 336.763

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ АНДЕРРАЙТИНГУ В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Михайловська К. В., студентка групи Ф 5/1

Науковий керівник – д-р екон.наук, професор Сіренко Н. М.

Миколаївський національний аграрний університет

В інвестиційній сфері кількість та якість послуг, які надаються українськими банками, поки помітно відстають від країн Заходу. В основному причиною цього є нерозвиненість інфраструктури і порівняно невеликий досвід роботи на фондових ринках. З одного боку, існуюча ситуація має свої позитивні сторони: інвестиційний простір ще не насичений і має велику ємність. Українські фондові площадки досить перспективні і прибуткові для того, щоб виправдати ризики інвесторів. В той же час низька ліквідність національного ринку, побоювання компаній не одержати справедливу ціну за свої акції, недосконалість законодавчої бази і слабкість інституційних інвесторів гальмують зростання капіталізації українського фінансового ринку. У зв'язку з цим необхідний розвиток нових інструментів і технологій інвестування. До числа таких інструментів і технологій інвестування відноситься андеррайтинг, який відіграє виняткову роль в організації випуску цінних паперів та їхньому розміщенні.

Андеррайтинг, як специфічна діяльність на фондовому ринку України викликає дедалі більший інтерес серед професійних торговців цінними паперами. На сьогодні це один з ефективних способів додаткового залучення фінансових ресурсів. Банківська діяльність передбачає надання послуг андеррайтингу для своїх клієнтів, що безумовно є прибутковою для банку та водночас вигідною послугою для клієнта. Згідно з законом України “Про цінні папери та фондовий ринок” андеррайтинг – укладення торговцем цінними паперами договорів щодо відчуження цінних паперів та/або здійснення дій чи надання послуг, пов'язаних з таким відчуженням, у процесі емісії цих цінних паперів за дорученням, від імені та за рахунок емітента на підставі відповідного договору з емітентом [1].

Андеррайтинг вважається одним із найбільш перспективних напрямків розвитку банківських послуг на ринку цінних паперів. Емітент, який залучає кошти шляхом випуску цінних паперів, має дві можливості, які принципово різняться між собою: організувати емісію і розміщення самостійно або